

<p>Logotyp</p> 	<p>Nazwa instytucji</p> <p>Muzeum Ustrońskie</p>	
<p>Tytuł jednostki / publikacji / fotografii</p> <p>Kłopoty z dziećmi, „Polityka”, 1.V.1982 r., nr 12(1305), Rok XXV, s. 8.</p>		
<p>Ilość stron oryginału</p> <p>1</p>	<p>Ilość skanów</p> <p>1</p>	<p>Liczba plików publikacji</p> <p>5</p>
<p>Autor</p> <p>Jan Szczepański</p>	<p>Wydawnictwo / zakład fotograficzny</p> <p>Robotnicza Spółdzielnia</p>	<p>Skan okładki</p>
<p>Miejsce wydania</p> <p>Warszawa</p>	<p>Rok wydania / Data powstania</p> <p>1982</p>	
<p>Sygnatura</p> <p>---</p>	<p>Rodzaj zasobu (np. zdjęcie, czasopismo itp.)</p> <p>artykuł</p>	
<p>Wymiary (wys x szer)</p> <p>16,3 x 19,6 cm</p>	<p>Stan zachowania</p> <p>---</p>	<p>Charakterystyka skanowanego obiektu</p> <p>Recenzja Jana Szczepańskiego pracy autorstwa Romana Millera pt. „Socializacja, wychowanie, psychoterapia”, którą zaleca zarówno zawodowym pedagogom i nauczycielom, jak i rodzicom, działaczom organizacji społecznych czy politykom.</p>
<p>Hasła przedmiotowe (okres historyczny, postacie, miejsce)</p> <p>XX wiek, Polska Rzeczpospolita Ludowa, Jan Szczepański, Romana Miller</p>		
<p>Hasła tematyczne (np. miasto, przemysł, kuznia, letnicy itp.)</p> <p>socializm, marksizm, pedagogika, zdrowie psychiczne, psychoterapia, polityka, socjologia, kultura, społeczeństwo, problemy gospodarcze, gospodarka, Tygodnik „Polityka”, młodzież, wychowanie, polityka</p>		
<p>Prawa autorskie</p> <p>---</p>		

Kłopoty z dziećmi

Najnowsza książka Romany Miller podejmuje trzy zespoły zagadnień bardzo aktualnych. Bowiern doświadczenia ostatnich lat wskazują wyraźnie, że między procesami socjalizacji, czyli „spontanicznego wrastania dzieci i młodzieży w społeczeństwo i kulturę”, a procesami wychowania, czyli „celowego kształtowania osobowości przez wychowawców zgodnie z przyjętym ideałem wychowawczym”, brak w naszym kraju zharmonizowania, a koszt tego rozdźwięku płaci młode pokolenie, w coraz szerszym zakresie potrzebujące psychoterapii. Chociaż książka jest „specjalistyczna”, wykorzystująca szeroki zakres literatury przedstawiającej wyniki badań psychologicznych, socjologicznych i psychiatrycznych, to jednak napisana językiem przystępnym, a zagadnienia przedstawione w sposób budzący zainteresowanie. Jest ona zatem przeznaczona nie tylko dla zawodowych pedagogów i nauczycieli szkolnych, a także nauczycieli i wychowawców pracujących w równoległym systemie oświatowym, dla pracowników całego systemu oświaty pozaszkolnej, ale także dla rodziców, działaczy organizacji społecznych, pracowników politycznych zajmujących się zagadnieniami młodzieży i oświaty oraz dziennikarzy.

Chciałbym szczególnie zwrócić uwagę czytelników na opis procesów socjalizacji, gdyż autorka dobrze wskazuje na ich doniosłość dla wszelkich usiłowań wychowawczych, podejmowanych intencjonalnie czy to przez rodziców, nauczycieli w szkole, czy wychowawców w poza i pozaszkolnych instytucjach kształcących i wychowujących. Pierwsze lata dziecka w rodzinie czy w

innej instytucji wychowującej są szczególnie ważne, gdyż wtedy dziecko przyswaja sobie przez naśladowictwo i przez „internalizację” podstawowe wyobrażenia moralne, wzory postępowania, kryteria ocen, uczy się rozpoznawania zachowań ludzkich i reagowania na nie, uczy się wywoływania pożądanych zachowań innych osób, itd. — a zatem kształtuje istotne podstawy swojego przyszłego współżycia z jednostkami i grupami. Ten proces socjalizacji trwa nadal w czasie uczęszczania do szkoły, gdyż uczestnictwo w rodzinie, w życiu sąsiedztwa, w osiedlu czy bloku, uczestnictwo w grupach rówieśników, udział w życiu dorosłych jest nie tylko sprawdzianem wiedzy i zasad przyswojonych w szkole, ale także podstawą przeciwstawienia się temu wszystkiemu czego się w szkole nie akceptuje. To zjawisko ma w Polsce dawną i pozytywnie ocenianą tradycję, o czym nie wolno zapominać. Strajki szkolne kojarzą się z narodowym bohaterstwem. Ale nawet bez takiego aktualizowania treści książki, która jest przede wszystkim teoretyczna, warto przestudiować rozdziały poświęcone socjalizacji, aby lepiej zrozumieć, co zachodzi w naszych domach, i jakie mechanizmy kształtują spontanicznie postawy młodzieży i jak ustrzec się przed bolesnymi konfliktami, zjawiającymi się jakby „niespodziewanie”.

Druga część książki omawia zagadnienia wychowania w czterech rozdziałach: modernizacja pojęcia wychowania, dialektyczny związek świata obiektywnego i subiektywnego w różnych formułach wychowania, wielowymiarowość celów i wyników wychowania, kreacyjny charakter wychowania współczesnego. Autorka rozpoczyna od krótkiego przypomnienia wielu współczesnych raportów poświęconych wychowaniu w różnych krajach. Lokuje ona wychowanie w systemie stosunków: społeczeństwo — socjalizacja — wychowanie — osobowość. Czytelnik znajdzie tu szczególnie interesujące rozważania i przedstawienia wyników

badań nad relacją celów i wyników wychowania — zagadnienia obecnie niezmiernie ważne. Warto też przestudiowania są uwagi o możliwości wychowania kreacyjnego i trochę smętne są przypomnienia tego, co na ten temat pisał Znaniecki, a co nigdy nie weszło do praktyki.

Część trzecia poświęcona jest zagadnieniom psychoterapii. Tu mogę tylko podkreślić, że jest to doskonały pomysł, aby w jednej książce omawiającej socjalizację i wychowanie przedstawić także psychoterapię, jako konieczny człon formowania osobowości czy ratowania osobowości zagrożonej odchyleniem lub chorobą. Zaburzenia rozwoju psychicznego są bardzo częste — może zawsze były częste, ale nie zwracano na nie tak uwagi jak obecnie — i wiedza o nich jest bardzo potrzebna nie tylko lekarzom, ale wszystkim wychowawcom i rodzicom. Autorka opisuje współczesne tendencje w psychoterapii, metody przekształcania osobowości, omawia terapię jednostek, grup i organizacji. Nie jestem kompetentny, by ocenić ten rozdział książki; wydaje mi się bardzo interesujący i instruktywny.

Książkę zamyka rozdział pt. stosunek wychowawczy i terapeutyczny w społeczeństwie wychowującym. Teoria społeczeństwa wychowującego od pierwszych założeń sformułowanych przez Marksa, a rozwijanych w różnych kierunkach przez socjologię wychowania, ma wiele aspektów i łączy się z nim różne nadzieje. Współczesne teorie wychowania starają się analizować wszystkie instytucje kształcące i wychowujące istniejące we współczesnych społeczeństwach, współdziałające w formowaniu osobowości dorastających pokoleń. Autorka uzupełnia te analizy pedagogiczne, lokując wśród procesów wychowania także zabiegi terapii, co w sposób przekonujący uzupełnia analizy pedagogiczne.

Krótko — książka warta przestudiowania.

JAN SZCZEPAŃSKI

Romana Miller: Socjalizacja, wychowanie, psychoterapia. PWN 1981, s. 270, nakład 2760 egz., 50 zł.

8 POLITYKA

NR 12(1305)

8.V.1982 R.